

2025-02-20
S2025/00306 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag till Folkhälsomyndigheten att överlåta nationellt överskott av vaccin mot covid-19

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att under 2025 besluta att överlåta eventuellt nationellt överskott av vaccindoser mot covid-19, dvs. vaccindoser som inte längre behövs för att säkerställa det nationella behovet, till ett belopp om högst 300 000 000 kronor.

Överlåtelse av vaccin kan göras i form av vidareförsäljning till affärsmässiga villkor eller i form av donationer. Vaccindoserna får överlåtas till andra stater eller till den globala vaccinalliansen Gavi eller andra internationella organisationer. Överlåtelse kan också göras genom att myndigheten säljer vaccindoser till ett pris som inte uppfyller kraven på affärsmässighet eller skänker vaccindoser varav kostnaderna inte kan räknas som internationellt bistånd.

I uppdraget ingår att bedöma och redovisa förväntat och faktiskt överskott av vaccin, efter att det nationella behovet har säkerställts.

Folkhälsomyndighetens ställningstagande till förfrågningar om överlåtelse av vaccin bör utgå ifrån dessa bedömningar. Vaccin som har beställts av regionerna utan att därefter komma till användning ska inte anses som nationellt överskott. Överlåtelser som är oförenliga med avtal som har ingåtts med tillverkare får inte genomföras.

Kostnader för vaccindoser som har överlåtits ska, i den mån kostnaderna uppfyller villkor för internationellt bistånd i enlighet med regler från OECD/DAC, så långt möjligt redovisas mot det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:1

Biståndsverksamhet, anslagsposten 33 Strategiskt inriktade bidrag, dock till ett belopp om högst 150 000 000 kronor. Mellanskillnaden i förhållande till inköpspriset, samt kostnaderna för eventuella prISRabatter vid vidareförsäljningar, ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 31 Beredskapsläkemedel - del till Folkhälsomyndigheten.

Folkhälsomyndigheten ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) inför att vaccindoser mot covid-19 kan komma att överlåtas.

Folkhälsomyndigheten ska senast den 28 februari 2026 lämna en redovisning av uppdraget inklusive en redovisning av utfallet gällande vaccindonationerna till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Utrikesdepartementet).

Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Sverige har, inom ramen för EU:s strategi för vacciner mot covid-19, ingått avtal med vaccintillverkare om att köpa vaccin i större volymer än vad som behövs för att säkerställa det nationella behovet. Under covid-19-pandemin har delar av överskottet av vaccin kunnat överlåtas genom donation, men vaccin har även behövt kasseras. Mot bakgrund av att vaccinationerna mot covid-19 planeras att fortsätta, kvarstår behovet av att säkerställa tillgången till effektiva vaccin på både kort och lång sikt. Sverige har därför, genom Europeiska kommissionen, ingått avtal med vaccintillverkaren Pfizer Inc./BioNTech Manufacturing GmbH som gäller t.o.m. utgången av 2026 med avtalade leveranser av vaccin även under 2025. Det förväntade överskottet av vaccindoser mot covid-19 för 2025 beräknas bli lägre än tidigare under covid-19-pandemin.

Riksdagen har med anledning av budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 9 avsnitt 3.6.6, bet. 2024/25:SoU1, rskr. 2024/25:92) bemyndigat regeringen att under 2025 besluta att sälja vaccindoser mot sjukdomen covid-19 som inte längre behövs för att säkerställa det nationella behovet till ett pris som inte uppfyller kravet på affärsmässighet. Vaccindoserna ska säljas till andra stater, den globala vaccinalliansen Gavi

eller andra jämförbara internationella organisationer. Riksdagen har vidare bemyndigat regeringen att under 2025 besluta om att skänka överskott av vaccindoser mot covid-19, som inte behövs för att säkerställa det nationella behovet och som inte kan avräknas som bistånd.

Närmare om uppdraget

Inriktningen är fortsatt att säkerställa det nationella behovet av vaccin mot covid-19, att eventuellt överskott ska tillgängliggöras för andra länder och att kassationer så långt möjligt ska undvikas. För att undvika att vaccin kasseras får nationellt överskott överlåtas genom donation eller vidareförsäljning.

Överlåtelse av vaccin bör göras i form av vidareförsäljning till affärsmässiga villkor, dvs. utan budgetär inverkan, eller i form av donationer genom Gavi för de vaccindoser vars kostnader kan belasta biståndsramen.

Överlåtelse får också göras i form av bilaterala donationer eller vidareförsäljning direkt till andra stater. Vid alla donationer gäller att så mycket som möjligt av Sveriges kostnader ska belasta biståndsramen, i enlighet med OECD-DAC:s rapporteringsdirektiv. Bilateral vidareförsäljning bör så långt som möjligt genomföras på affärsmässiga villkor.

En annan möjlighet kan vara att vidareförsälja överskottsdoser med rabatt. För att undvika att vaccin kasseras får nationellt överskott vidareförsäljas till ett lägre pris än det pris som Sverige har betalat till andra stater, Gavi eller andra jämförbara organisationer.

Överlåtelse, inbegripet vidareförsäljningar med och utan rabatt, får endast ske om det är förenligt med avtal som har ingåtts med tillverkare.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Elsie Ydring

Kopia till

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)